

Blog No: 17
25.04.2022

Ömer ZEYTİNOĞLU*

Demokrasinin beşiği olarak kabul edilen bir ülkeyi bu kavramlarla bir araya getirmek şaşırtıcı bulunabilir. Ancak bunun bazı gerçekleri çağrıştırdığını kabul etmek gerekmektedir. Burada soykırımından bahsedilmesi Kızılderililere, kölelik ise Afrika kökenli siyahilere yapılan uygulamalara göndermede bulunmaktadır.

Bu yazıda konu Kızılderililer açısından ele alınmakadır.

ABDnin kurucu babalarının düşüncesine göre, tasavvur ettikleri devleti kurabilmenin koşulunu Kızılderililerin asırlardan beri yaşadıkları toprakların ele geçirilmesi oluşturuyordu. Bu durum Avrupalı göçmenlerin en elverişli ve verimli topraklara yerleşebilmesi için, değişik yöntemlerle kıtanın yerli nüfusu Kızılderililerin sistematik olarak tasfiye edilmesini gerekli kılıyordu.

Avrupalıların Amerika kıtasını keşfi öncesinde kıtada yaşayan yerli halkların nüfusu hakkında yazılı belge bulunmamaktadır. Bu nedenle bugüne kadar bu konuda tahminlere dayanan rakamlar ileri sürülmüştür. Son olarak, 1600lü yıllarda yerkürenin ısısında meydana gelen 0,15Clık düşüşün sebeplerinin açıklanması amacıyla yapılan araştırmalar, Keşif öncesi yerli nüfusu konusunda da dikkat çekici sonuçlar vermiştir. Buna göre, 2019 yılı Şubat ayında *Quarterly Science Reviews* dergisinde yer alan yazıda, Avrupalı göçmenlerin gelmesinden önce, kıtada yaşayan yerli nüfus 60,5 milyon olarak belirtilmiştir.

Uygulanan metotlar ne kadar bilimsel ve isabetli olursa olsun, ileri sürülen rakamlar

tartışmaya açıktır. Tartışmaya açık olmayan önemli husus ise, 1900lü yıllara gelindiğinde, resmi tespitlere göre Kızılderili nüfusunun 270.000ne indiği gerçeğidir.

Bu çıplak gerçeğin arkasında Avrupalı göçmenlerin, Kızılderililere karşı acımasız davranışları ve aşırı şiddet uygulamaları yatmaktadır. Keşiften itibaren başlayan sürtüşme ve çatışmalar, ABDnin 1776da resmen kurulması sonrası devam etmiş, Kızılderili Savaşları da denilen yoğun bir şiddet dönemi kaydedilmiştir. Bu dönem Kızılderililerin yıldan yıla topraklarını kaybetmesiyle sonuçlanmıştır. Göçmenler istedikleri her yeri ele geçirmiştir. Çıkarılan bir yasa ile yerli halk asırlardan beri yaşadıkları verimli topraklardan koparılarak binlerce kilometre uzaklıktaki bölgelere göç etmeye zorlanmış, gitmek istemeyenlere karşı şiddet kullanılmıştır. Gözyaşı Yolu (Trail of Tears) göçü sırasında binlerce Kızılderili açlık, hastalık ve kötü yolculuk koşulları yüzünden hayatını kaybetmiştir. Salgın hastalıklar, bunlara karşı bağışıklığı olmayan Kızılderilileri çok olumsuz bir şekilde etkilemiş, ölümlere sebep olmuştur. Göçmenler, Kızılderilileri yok etmek üzere, salgın hastalıklardan yararlanmayı bile düşünebilmişlerdir. Yerli halkı açlığa mahkûm etmek üzere yiyeceğe erişme yolları imha edilmiştir. Yerli kadınların kısırlaştırılması, Kızılderililerin sistematik tasfiyesi için uygulanan bir yöntem olmuştur. Genç Kızılderili nüfusu ise sert bir asimilasyon uygulamasına tabi tutulmuştur.

Sonuç olarak, beyaz Avrupa kökenli ABDli Kızılderililere hayat hakkı tanımayı hiçbir zaman düşünmemiş, onları ortadan kaldırmak için her türlü harekete başvurmaktan çekinmemiştir. Bir başka ifadeyle, Avrupalı göçmenlerin Amerika kıtasına ayak basmasıyla Kızılderililern yok olma süreci başlamıştır.

Bu gidişatı destekleyen Amerikalı devlet adamlarının, değişik düzeylerdeki yöneticilerin ve askerlerin bazı ifadelerine aşağıda yer verilmiştir.

- En açık ve kaba ifade, Kızılderililere ön yargılı yaklaşan ve yaşamı boyunca onları düşman olarak gören General Philip Sheridana aittir. Bu General 1851de En iyi Kızılderili ölü Kızılderilidir ifadesini kullanmıştır.

- Göçmenlere saldıran Iroquois kabilesinin cezalandırılması için Başkan George Washington, 1779 yılında Kızılderililere ait yerleşkelerin tümünün imha edilmesi ve dağıtılması talimatını vermiştir.

- 1800lerin başında topraklarını terk etmeyi reddeden Detroit yakınlarındaki bir kabileye ilişkin yaptığı açıklamada Başkan Thomas Jefferson, Eğer baltayı herhangi bir kabileye karşı kaldırmak zorunda kalırsak, o kabile yok edilene veya Mississippinin ötesine sürülene kadar onu asla bırakmayacağız. Bazılarımızı öldürebilirler, ancak biz tümünü yok edeceğiz demiştir.

- ABD 26ncı Başkanı (1901-1909) Theodore Roosvelt, 1886 da New Yorkta yaptığı bir konuşmada Ben en iyi Kızılderili ölü Kızılderilidir diyecek kadar ileriye gitmek istemiyorum, ama gerçekten onda dokuz böyledir demiştir.

- Aberdeen *Saturday Pioneer* gazetesinde 3 Ocak 1890 çıkan yazıda şu ifadelere yer verilmiştir: Öncüler ilk başta güvenliğimizin tek yolunun yerlilerin tamamen yok edilmesine bağlı olduğunu ilan etmişlerdi. Asırlardır onlara karşı hata edip durmaktansa,

medeniyetimizi korumak adına daha büyük bir hata yapıp, bu evcilleşmeyen ve evcilleştirilemeyen yaratıkları dünya üzerinde tek bir iz kalmamacasına yok etseydik daha iyi yapardık. Biz sıradan insanlar ve beceriksiz komutanların emri altındaki askerler için gelecekteki güvenliğimiz bunda yatmaktadır. Aksi takdirde gelecekte de geçmişte olduğu gibi Kızılderililerle tümüyle sıkıntı yaşayacağımızı bekleyebiliriz. Yaralı Diz (Wounded Knee) Katliamından üç gün sonra, gazeteci ve yazar L. Frank Baum, yukarıdaki satırları kaleme almıştır. Bu ifadelerin toplumda genel kabul gördüğü anlaşılmaktadır.

Bugün ABDde Kızılderililerin soykırıma tabi tutulduğunu kabul eden çok sayıda akademisyen, yazar ve sanatçı bulunmaktadır. Buna karşı çıkan çevreler Kızılderililerin soykırıma uğramadığını, ancak büyük sıkıntı ve zalimane uygulamalara maruz kaldığını iddia etmektedir. Bu durum Kızılderililerin yaşadıklarına soykırım dememek için bulunmuş bir formül olarak düşünülebilir. Sonuç olarak, soykırım olarak nitelense de nitelenmese de, adeta yok olma sürecini sonuna kadar yaşamış ve milyonlarla ifade edilen Kızılderili nüfusu birkaç yüz bine inmiştir. Amerikan yönetiminin Kızılderililere yaklaşımı başından itibaren iki yüzlü ve düşmanca olmuştur. Bunu Amerikan Bağımsızlık Bildirisinde de açıkça görüyoruz. Kısa bir girişten sonra, Bildiride tüm insanların eşit yaratıldığı, yaşam, özgürlük, mutluluk arayışı gibi bazı devredilemez haklarla donatıldıkları, bunların ne anlama geldiği çok açık olduğu için benimsendiği vurgulanmaktadır. Bildirinin son bölümünde ise, yerli halktan Acımasız vahşi Kızılderililer (merciless Indian Savages) olarak bahsedilmektedir. Bu son ifade günümüzde genel olarak şiddetle eleştirilmekte, Bağımsızlık Bildirisinin bu toprakların ilk sahibi olan yerli halkları kapsamadığına işaret edilmektedir.

Günümüzde başka ülkelere soykırım ithamında bulunan ABD yöneticilerinin, ABDnin tarihi sicili göz önünde bulundurulduğunda, Almanyanın da bilinen kendi sicilini sulandırmak gayretiyle yaptığı gibi, işledikleri insanlık suçunu başkalarına da isnat ederek kendilerini temize çıkarmak, demokrasi ilkelerine de gölge düşürmek pahasına arınmak çabası içinde olduğu görülmektedir.

* *E. Büyükelçi*

***Resim: Gözyaşı Yolunu betimleyen bir görsel - Kaynak: US National Park Service/ABD Milli Park Hizmetleri*

Yazar hakkında :

Atıfta bulunmak için: ZEYTİNOĞLU, Ömer. 2026. "SOYKIRIM, KÖLELİK VE AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ - 25.04.2022." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Blog No.2022 / 17. Nisan 25. Erişim Kasım 21, 2026. https://avimbulten.org/public/Blog/SOYKIRIM-KOLELIK-VE-AMERIKA-BIRLESIK-DEVLETLERI-25-04-2022

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır